

"СВОБОДА" (LIBERTY)

The Ukrainian Newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Joseph Stetkewicz, Editor
Andrew Sawka, Manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates:
United States: \$2.00 per year, \$1.00 per 6 months, \$0.75 per 3 months.
Foreign Countries: \$4.00 per year, \$2.00 per 6 months, \$1.50 per 3 months.

Single copy 3 cents.
Address: 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

For advertising rates and terms apply to the address above.
Printed and published by the Ukrainian National Association.

ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ СТАТТІ Д. ІВ. БУРАЧКА.

Паше д. В. Р. Сімонович.

Добродій Бурчак в ріді статій, поданих у "Свободі", докладно та з розумінням ричі написав критичну розвідку про заповогові організації.
Сею спрарою я займаюсь також від довшого часу і незалежно від роботи переданої через адвокатів від У. Н. Союзу, а я сю ричі перевів зі своїми адвокатами тут в Шікаго, І.Л.Л. Я ію доповнене статій д. І. Бурчак подаю в скороченом вислідку до якого ми дїшли в справі Злучених заповогові організації, котрі заявили на Соїмї в Нью Йорку готові до тої злучки. Найважнішою спрарою в тім дїлі є зрозуміти і пізнане основних прав, на яких ті організації можуть злучити ся. Сю спрару як не мож докладніше обяснює книжочка під заголовком:

Bill for the Regulation and control of all Fraternal Benefit Societies recommended by a joint conference of representatives by Associated Fraternities of America, National Fraternal Congress, and Federated Fraternities and approved by the National convention of Insurance Commissioners, at New York, December 4, 1912, and as amended at New York Dec. 15, 1913, and recommended for enactment to the legislatures of the various States (January 10, 1914).

Bill (проект закону) сей я подаю попишне в скороченом. На підставі сею білю всі заповогові організації в Злучених Дернавах мають бути зреорганізовані до року 1917.

В 1899. р. зібрав ся перший раз основний конгрес заповогові (братських) організації і ухвалив на підставі фавоших обчислен нову табелю оплат помертних для заповогові організації.

В 1910. р. в Мобілі, Алабама, на спільній конвенції дернавих комісарів заповогові організації і відпоруцїм самим організації прийнято табелю з 1899. р. якої підставу оплат для заповогові організації і доповнено проєкти закони, які учасники сей конвенції зобовязали ся перевести в життя у всіх стейтах Злучених Дернав до 1917. р.

Ось-такі конгреси від того часу відбувають ся по рїжних стейтах річ-чорно і за кожним разом ті конвенції які конгреси доповнюють ті проєкти закони так, що десь проєкт того закону для заповогові організації у Злуч. Держав є цілком скомпльований і виданий друком в повніше згаданім білю, котрий десь носив назву: «Ді Нью Йорк Конференція Біл». Сей білю, як радше ті постанови прийняла віме у себе більша половина стейтів. А у одричтє в рента стейтах мають подотарити комісарі і конгрес в тіх стейтах до 1917. р.

Проект того закону в скороченом звучить ось-так:

Сенція (параграф 1): Дефініція (означення, що належить розуміти під заповоговою організацією): Кожда організація, товариство, корпорація, орден, котра не має капіталу закладового (вітаєт пеніталістак), а заложена в цілїх несеня взаїмної помочи своїм членам і їх спадкоємцям, а не для зиску; котра має систему організації братських, відпоруцїх, з урядом на чолі, котрі мають систему оплат місячних в-дїлїх повнішо згаданім, — підпадає під ряд братських заповогові організації (Fraternal Benefit Societies).

Сенція 2: Означені, що належить розуміти під Братськими чи Відпоруцїми (се мєньшої ваги і се оукаю).

Сенція 3: Шо належить розуміти під головним урядом заповогові організації — (оукаю).

Сенція 4: Повніше означені організації виняті від права асекураційних товариств, оулат подотвобїх. Т. д.

Сенція 5: (Заповогові): Кожда організація, яка на підставі повнішого акту провадить бізнес, має обовязок виплачувати помертне членам, а також може давати заповогові в разі часової або сталой невідности своїх членів як в хоробі так також з причини калїцтва або старости; під усавєм, що заповогові в старости може дістати член доверпа по сімдесятих році жити, а також можна записувати з помертного на похороні і напрокїні і т. д. від усавєм, що така організація або прийняла або зобовязує ся прийняти оплати після означеної суми актом тарифа місячних вклаток.

(Щі-сеція 2. с мєньшої ваги, тож оукаю І).

Сенція 6: Спадкоємці — (се загально знане, — оукаю).

Сенція 7: Хто може бути прийнятий член до організації: — Не нізше 16 літ а не нізше 60, коли його огляне компетентний лікар і узавст за здоров'ю.

Сенція 8: Грамоти, сертифікати членів. На тих мусять бути вписані всі права, які членови щодо заповогові належать ся і висота помертного.

Сенція 9: Фонди (се теж загально відомі річи). В тім параграфі є зазначено також, що організація та мусить прийняти «National Fraternal Congress Table of Mortality», то є: Тарифу оплат після табелі, прийнятої в 1899. р. якої подаю у "Свободі" д. І. Бурчак, а яку завів у себе У. Н. Союз. Жадна інша організація як тутешна так і загранична, котра єдиная тут членів, а не піддасть ся вимогам, поданим в сім акті, не має права дальше приймати членів до своєї організації.

Сенція 10: Люковане фондів (мєньше важне для загалу, тож оукаю).

Сенція 11: Родділ фондів. Зложених грошей на помертне не можна ніщо инше унівати, тільки на оплати помертні. На всі інші потреби мають ся оуказати особі гроші.

Сенція 12: Як організації заповогові організації. (Мєньше важне, зрештою кожний адвокат свого навчить.) Фавоказо там: що найменше сімко людей треба до підпису на поданю; більшість їх мусить бути горожаніци Злучених Держав; імї організації мусить бути так, котре-б не зближавало навіть до імені вже існуючої подібної організації. Нова організація до року мусить зібрати 500 членів, замисаних найменше по 1000 доларів помертного. Через перший рік така нова організація не потребує виплачувати помертного, а має гроші, зібрані на помертне, держати у себе і як би не зібралось 500 членів до року, то має гроші віддати записаним членам назад. Уряд при заложеном складає бонд на 5,000 доларів, а як організація з причини недостачі членів розвязує, то комісар видає бонд організаторам по повірено, що усе зїстало як сілді заложене. Колиж яка існуюча організація зменшити ся до 400 членів, зїстає тимсамим розвязана.

Сенція 13: Права існуючих зачартерованих організації. Коли яка організація набула давнішнє право (чартер) в якій стейті і провадить бізнес після старої (розметової) системи, то вона шцєла нового проєкту закону тарити права провадити бізнес у всіх стейтах, де не має чартеру, а в тім стейті, де має чартер, могла би дальше се вести бізнес, як би стейтве законодатне тіло (Легіслатура) ухвалило закон, що старі зачартеровані організації можуть вести бізнес після старої системи).

*) Се одично є дуже старинне, але вже легіслатура мого часу зробила, бо той і який стейт був би до якої організації? Т. тав, що відпоруцїм законом про заповогові товариства і стейт шцєла контролю держани і 2) так, що не відпоруцїм тім законом та не стейт шцєла контролю держани. Отже з уваги на те узавстє усього закону було би доцїлїшема відпоруцїти, а коли би член се мав право зиску в разі смерті, то діляло того закону як і законотворці було би доцїлїше до спорно визначеня старих товариств, що дїларити ся на старій системі.

(Дальше буде).

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА
можна надати за 20 цент, а вилітним "Свободі". — Величкий портрет: 13х18 цалів. — Сей портрет повинен надходити ся в редакції українській хаті.
Замовляти шїль до:
"СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОВОРТ ВІВЕСНИХ УКРАЇНЦІВ.

Відеа, 37. грудня 1915.

Російські наїзники, хопившісь нечуваної методи довоаянн з цивільним мирним населєням, не-кидають її і тепер, коли останніми зусиллями держать у своїх руках північно-східний край Галичини яко останній видний ділячок російського загалу доказ «благотельно» офензиві російських сірих «чудо-богатыряч» як радше вел. кн. Микола Миколайовича і його не менше неfortunнїх наслідників. Дорогою через невтральні держани надходять відчаю до часу пусьтяти ці Зварачини, Тернопільщини, Густинщини й Скалатщини, шпанні мезозитним селянським руками та полизани справжним кров'яним сілзям безсілої скарти на москвські зніщєня. Божє, о скільки не скошено або не спалєно його на нині, забрано, пореквіровано товар і господарські прилади (як коси, серпи, сокири, плуги, і т. п.). Садтані рабунок, що попаде під руку, чи з домашньої птиці, чи з засобів живности, а не перепустять і дошки або паркану. До тогож немилосердно знуцають ся над українським населєням та безпачно гонять старого й молодого, мушїні і жіноцтво до копана шпанів, або захоплюють людей при шільних роботах або заскочуючи їх по ночі в хатах...

Мало того — російські «освободителі» висилають до Росії раз-у-раз нові транспорті неблагонадожних Галичан. Ось так маємо певні вістки, що м. и. дня 25. надїстало заєздано до казанської губернії доставлєних з галицького фронту 8 неблагонадожних Галичан, а 6. грудня пономардуво тимсамим шляхом з Києва аж 48 арештованих в Галич. Се справді чистий глум, що в часі, як російська прєса зачала розпущати чутки, що — мовляв — російські уряди рїшив ся повернути до Галичини вивезених відєн горожан — російські власті заперотують в глибині Росії, або на Сїбір, пораз нові жертви всяких русофільських доносчиків. Вживаємо виразно слово: жертви, бо сам уряд переважно не відав, за що вивозили авлетти нацивають російські гурми наших горожанам. Сеж чє не даємо московській американській консуль у відпоруцїм нашо інтервенцію в справі українцїх в Турк Галиччї, котра вїд прокуратора тувельского окружного суду вїдповідо, що він не може видати сїдло закладки, поки носиний галицький генерал-губернатор гр. Воробинський не дасть вїстки, що за саме арештовано тих людей. Шо за тонке почтаване справедливости у тувельского прокуратора. Держати у тюрмі людей, яких нині не знає,—можє, але випустити їх боїть ся, бо анука гр. Бобринський з своїми прибічниками має протн їх вилїзти доказаний матерїал! Але поки він не збереть ся перелати сього мнго обтяжоченого матерїалу, то австрійські горожані можуть місяцями томити в російських тюрмах, навіть без перєхлуданн і сілствє. Осеї інцидент з тувельским прокуратором показує рївночасно, як мало виглядїє в на те, щоб москвє введати поворот до рїдного краю австрійських Українцїх з російського австрійск.

Недавній поворот з російської неволи 6-ох червоноцвєтих передових промадїан, яких загально хїбно оуначуєть ся в прєсї док закладників, хоч їх забрано на ділі тільки яко політичних проступників, не дає на жалє вприводу до комбінації про можливе пивидєне звільненє також загалу українських жертв російської інвазіи дорогою якїхось політичних вилїзів і дипломатичних інтервенцій. До рич сілді зазначити, що посла М. Сїнчула і тов. не виступила Росія даром, тільки вимїняло ся їх за таке саме число російських урядових тїло, що оуостави інтерновані в Австрії з державним радником Набоковим на чолі. Крім того відграула тут незначіно велику роль та обставина, що між вивезеними з Буковини особами находїть ся і вольський боярдин др. Ніку Фьолдор, досвоачений з румунськими передовими юрками, які до інтервенції в Росії сілзювали також президента міністерів Братяну.

Не дивлячись на переноси, які прийдєть ся побороти, наші передові провідники роблять шільні заходи, щоб вїдлобути з Росії наших людей. У відпоруцїє на ці заходи подало недавно ч. і. н. міністерство справ заграничних до відома голові д-рови К. Левичиному, що в справі вивозєдженя парламентарних послів з Галичини й Буковини, яких вивозєд до Росії, та з поміж котрих тимчасов повернув єше п. М. Сїнчула, настуляла вїміна гадом між міністерством та президентом міністерів гр. Штірпа. Пряг тієї нагоди мусїв австрій-

ський уряд заграничних справ на основі інформації, одержанїх від американського посольства в Петербурзі, звернути увагу на ту обставину, що вивозєдженє австрійських горожан, вивезєдженє в часі війскових операцій до Росії, може тепер доконатиш тільки титулом обмінї. Заходи міністерства справ заграничних, аби закінчити умову щодо обостороженного вивозєдженя всіх цивільних осіб той категорії, помімо кількох каравозних почитїи, оуостави на жалє доси без успіху. З уваги на такий дїйсний стан звернуло ся міністерство справ заграничних до президента міністерів д-ра Штірпа з просьбою, щоб він предложив міністерству відповідне число Росїян, котрі находїть ся в австрійських руках, та яких можна би було предложити російському правительству до вїмїни за наших послів.

Аж сей виказ російських горожан наскі до міністерства справ заграничних, виступити воно безспоруочно за посередничтвом американських дипломатичних заступників з відповідними вїменами перед російське правительство. Се значить, що передїсним поворот вивезєдних українських парламентарних послів послє будє тої можливої, коли австрійське міністерство справ внутрїшнїх предложить через президента міністерів Штірпа, згядно через міністерство справ заграничних відповідну дієту інтернованих у нас цивільних російських горожан, за яких скотїв би їх обставленє засади вїмїни голови за голову вивезєдних закладників і інтернованих залежиків також і вилїз прочих австрійських Українцїх від того, чи в руках австрійского правительства будуть російського підданства, пригоди до обмінї. Вїмком в сім згядї творить — доси бодай — особа митрополита гр. А. Шептицького, котрого російський уряд трогать яко політичного злочинця, за якого не допуская обмінї.

Траченє слів на обурююче і крайню несправедливе становище російського уряду, занїте в сім сїрві, будє завжди — особливо як звязать ся, що австрійською армією не примїнявала тактики масових вївоженє чужих невинних горожан, як се робили в Галиччї й Буковині російські «вївождителі»... Шпанєт вїзову наших вивезєдних з Росії громадян чє їй тому не мають величїх вїглядїв, що досї шпанє в Росії вїлизи на території польської, литовської і української, так що шпаную правительствє навіть годї мати в своїх руках російських горожан, о яких вїмнос російському урядови дієсно ходило би. Не дивлячись на все, пра серва не є одично зовїм безвїгладна і попри послів уданє ся в першій мїрі вїзовлїти також денго з наших свєщєнників, для яких є під рукою для обмінї російських інтернованих монахи. Маємо навіть приватну вїстку, що в дорозі до рїдного краю їде яке з далекого Томська о. Гоцький з Холоденця з шє одним свєщєнником, мабуть з о. Гордїєнським. (В Томську проживають на засланє, як знаємо, єше о. Гура, Вїшницкий (з Устї), Алексєвич і Ганкевич).

Для усїнової акції в справі вїзовлєня наших свєщєнників прирїчати би ся в значній мїрі інтервенції ватканської дипломатії, о скільки вона маганєма відповідної інформації і спотуку від покочаних до сього в першій мїрі в чинїшних. Не потребуємо також хїба додати, що конче треба інформації про особі всіх вивезєдних цивільних і духовних Українцїх, про близькі обставини їх вивезєдн та теперїшній їх побут загалу Українськю Раду, щоб вона могла робити дальші заходи.

Ярослав Весоловський. (З запискочо «Дїла»).

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗЕБРАХ ІЛИ РОБОТ НА ЗЕБРАХ ІЛИ РЕВІСІХ ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМ'ЯТАЮТЬ ПРО ЖЕРТВ ТЕПЕРІШНОГО ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗЕБРАЮТЬ ІЛИ НАБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДУ.

НА СУДІ.

Судити мене, судити мої. Будь милости дїлашїи. Не надїєтьсє, що велю я з доцїлїм несправдїю. Не надїєтьсє, що велю я. Перєд вами смирно сїкря л. Шо в добрість вашу вїрїти Буду одну хоч живлю я.

Судити мене, судити мої. Будь милости дїлашїи. Не надїєтьсє, що велю я з доцїлїм несправдїю. Не надїєтьсє, що велю я. Перєд вами смирно сїкря л. Шо в добрість вашу вїрїти Буду одну хоч живлю я.

Одно лишєнь, прошу я вас. Скаміть вїрїно і сїмлю ємо: Яка вїна моя і чїя? Шо враз з мїною їдуть і шпанє? Скаміть вїрїно: «Люди ти, Се зрадники! Нюво хотїть Перевертати, перевертуй, Зевалити нас усїлїшній лад!»

Тай чє скаміть, за що хотїть Перевертати лад цїлий? За те, що паном в нїм богач, А гнєсє суду люді нїмїя, За те, що чєсна прїста в нїм Пидвадєна, пономїна, Хоч вєсь той вєш усїлїшній лад Пиддерує я живити вона.

За те, що дармоцїтво тут з робучих рук єсе нєро і пїт: За те, що тут з мїрадо амбон Лєсь темота, не вснїи сїмїт, За те, що лєсь мїлїонїх нрив Прю прихоти панїн, царїв: За те, що люди людяту тут Катї, боги, раби — гіршє поєв.

А чє скаміть, як сей лад Перевертати хочем ми? Не збруємо, не сімлю Огню, зєлїтї вїгнї, А правдою і правдою І наукою. А як вїгна Кривава понабодїть ся, Не маєш будє в тім вїна.

Та чє скаміть, що ви і самі Не відваляєте нам то. Шо правдо, ми говоримо. Це правдо, чєсно ми їдемо За правдою. Все те скаміть, Судити мої, по широтї, Судїте в нїм сего лад, Судїте мене без милости.

Іван Франко.

КОЛИ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ НЕМА ТОВАРИСТВА ЧИ БРАТСТВА, ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО У. Н. СОЮЗУ, ТО ПОСТАРАЄТЬСЯ ТАКЕ ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО ЗАЛЮНТИ І ВПІСАТИ ДО У. Н. СОЮЗУ.

По інформації пишати на адресу: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. КУПУЙТЕ! КРАСИНА І ЦІНАВИЙ КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1916-ТІЙ РІК! Ноштує в цілій Америці 50 центів.

Замовляти поштою послати до "Свободі" на 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОСЛАЙТЕ ГРОШІ РОДИНАМ ДО СТАРОГО КРАЮ
через "Американсько-Українське Бюро"
ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАВА СТЕРТУ НЮ ЙОРК.
Поставляє з "Народної Республіки" тов-а "Укр. Нар. Рад" в Америці.
ЦІНА: Зол 100 КОРОН 13 ДОЛ. 50 ЦЕНТ.
КОРИСТАЄТЬСЯ З НИЗЬКОЇ ЦІНИ І ВИКОРИСТАЄТЬ НАГОДУ, КОЛИ ВАШИМ РОДИНАМ ГРОШІ ІЛИ НАБІЛЬШЕ ПОТРЕБНІ.
ГРОШІ ПОСЛАЙТЕ МОЇМ-ОДЕРМАМ АБО В РЕДІСТРОВАНІХ ЛІСТКАХ НА АДРЕСУ:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc., 520 E. 6th St., New York, N. Y.

